

Oğlan ve Ateşböcekleri

Çınar BİBER

Ođlan ve Ateşböcekleri

Çınar BİBER

Sıcak yaz akşamlarında Leo, evinin önündeki basamaklarda oturup ateşböceklerini izlemeyi çok severdi. Çimenlerin üzerinde minik fenerler gibi yanıp sönerlerdi. Ama bu yaz o küçük ışıklar yoktu. Leo bekledi de bekledi, ama tek parıltı her köşede vızıldayan sokak lambalarından geliyordu. Bütün ateşböcekleri nereye gitmişti?

Leo sekiz yaşındaydı, ön dişleri eksik bir gülümsemesi vardı ve omzunda her zaman yeşil bir bez çanta taşırdı. Gündüz bile ipine bağlı küçük pirinç bir el feneri taşırdı. "Ben bir gece kâşifiyim," dedi kız kardeşi Maya'ya. Maya'nın iki örgüsü ve dizinde bir bandajı vardı. "O zaman keşfet," dedi, "ve o ateşböceklerini bul!"

Leo bütün mahalleyi keşfetti. Evinin arkasındaki bahçeye ve çitin yanındaki patıkaya baktı. Yaşlı meşe ağacının altına baktı. Gece her yerde aydınlıktı; veranda ışıkları ve otopark lambalarıyla aydınlanıyordu. Ama ona tek bir ateşböceği bile göz kırpmadı. Leo kaşlarını çattı ve el fenerini tıklattı. "Bir şeyler ters gidiyor," diye fısıldadı.

Ertesi sabah Leo, yan komşusu Bayan Okafor'a gitti. Bayan Okafor, yuvarlak gözlüklü, gümüş çizgili saçlarını düzgün bir topuz yapmış emekli bir fen öğretmeni idi. Lavanta rengi hırkasıyla çiçeklerini suluyordu. "Bayan Okafor," diye sordu Leo, "neden artık ateşböceği yok?" Kadın sulama kabını yere koydu ve düşündü.

"Ah," dedi Bayan Okafor, gözlüğünü silerek. "Sanırım biliyorum. Ateşböcekleri birbirleriyle ışıkla konuşur. Parlak lambalar onları şaşırtır. O kadar parıltının içinde birbirlerini bulamazlar. Buna ışık kirliliği diyoruz." Leo'nun kocaman kara gözleri faltaşı gibi açıldı. "Yani ışıklar onları ayırıyor mu?" "Aynen," dedi kadın sevgiyle. "Çok fazla ışık çok şeyi gizleyebilir."

Leo sokağındaki lambalara baktı; kimsenin ihtiyacı olmadığına bile bütün gece parlıyorlardı. Hatırladığı karanlık, yumuşak geceleri düşündü; minik sarı kıvılcımlarla dolu geceleri. "Bunu düzeltebilir miyiz?" diye sordu. Bayan Okafor gülümsedi ve gülümseme çizgileri kırıştı. "Küçük değişiklikler büyük farklar yaratır, Leo. Gelin birlikte bir şeyler planlayalım."

Leo ve Bayan Okafor mutfak masasında bir plan yaptılar. Parkta bir mahalle farkındalık akşamı düzenleyeceklerdi. "Herkese ışık kirliliğinin yaban hayatına nasıl zarar verdiğini öğretebiliriz," dedi Leo. Davetiyeleri yeşil kâğıtlara yazdı. Maya her birine sarı pastel boyayla ateşböcekleri çizdi. "Kostüm giyebilir miyim?" diye sordu. "Elbette," dedi Leo.

Maya kendine parıltılı kanatları olan karton bir ateşböceği maskesi yaptı. Sokaktaki her aileye el ilanları dağıttı. Leo da davetiyelerle dolu yeşil çantasıyla komşuları ziyaret etti. Bayan Okafor akşam için yulaf ezmeli kurabiyeler pişirdi. "İnsanlar gelecek," dedi Leo'ya. "Sadece senin öğrendiğini öğrenmeleri gerekiyor." Leo parmaklarını çapraz yaptı.

Etkinlik akşamı, gökyüzü mora dönerken aileler parkta toplandı. Piknik masalarında fenerler parlıyordu. Leo küçük ahşap bir sahneye çıktı ve derin bir nefes aldı. Dizleri titriyordu. "Geldiğiniz için teşekkürler," diye başladı. "Size ateşböceklerini ve karanlığı anlatmak istiyorum."

Bayan Okafor, çimenlerde parlayan bir ateşböceğinin resmini kaldırdı. "Bütün gece açık bırakılan her parlak ışık, ateşböceklerinin birbirini bulmasını zorlaştırır," diye açıkladı. "Ayrıca kuşları, kelebekleri ve diğer yaban hayvanlarını da şaşırtır." Komşular öne eğilip dinlediler. Maya maskesiyle masaların etrafında yürüdü, kanatları sallanıyordu; çocuklar kıkırdayıp onu izlediler.

Leo herkese basit bir çizelge gösterdi. "Yatmadan sonra fazladan veranda ışıklarını kapatabiliriz," dedi. "Geceleri perdeler kullanabiliriz. Sadece gerçekten ihtiyacımız olan ışıkları açık tutabiliriz." Ön dişleri eksik gülümsemesi yüzüne yayıldı. "Geceyi daha karanlık yaparsak ateşböcekleri geri gelir." Komşular yavaşça başlarını salladılar. Biri alkışladı. Sonra herkes alkışladı.

O gece aileler birlikte eve yürüdüler ve yeni bir şey yaptılar. Fazladan ışıklar tek tek söndü. Sokak yumuşadı ve sessizleşti. Leo basamaklarda durup karanlığın mahallenin üzerine sıcacık bir battaniye gibi çöküşünü izledi. "Korkutucu değil," diye fısıldadı Maya yanında. "Huzurlu," diye katıldı Leo. "Şimdi bekleyeceğiz."

Birkaç gece hiçbir şey olmadı. Sonra bir cuma günü Leo çitin yanında minik bir parıltı gördü. Sonra bir tane daha. Sonra on tane daha! Ateşböcekleri çimenlerden minik yüzen yıldızlar gibi yükseldi. Leo Maya'yı çağırmaya koştu. "Geri döndüler!" diye bağırdı. "Ateşböcekleri geri döndü!" Maya mor yağmur çizmeleriyle dans etti. Bayan Okafor dışarı çıktı ve gözlüğünün arkasından gülümsedi.

Kısa süre sonra bütün mahalle dışarıdaydı; çimenlerin ve bahçelerin üzerinde parıldayan minik ışıkları izliyorlardı. Ağaçlardan baykuşlar yumuşakça ötüyordu. Kelebekler hafif karanlıkta kanat çırpıyordu. "Görüyor musun?" dedi Bayan Okafor. "Karanlık yaban hayatını koruyabilir. Bu bir armağandır." Leo içten içe gurur ve sıcaklık hissetti. Küçük değişiklikler, diye düşündü, gerçekten büyük fark yaratabilir.

Komşular yeni alışkanlıklarını sürdürdüler. Fazladan ışıklar yatmadan sonra kapalı kaldı ve gece karanlık ve güvenli oldu. Ondan sonra her yaz akşamı ateşböcekleri parıldadı. Leo hâlâ pirinç el fenerini taşıyordu ama onu gittikçe daha az kullanıyordu. Bazı geceler hiç ihtiyaç duymuyordu. Ateşböcekleri ona yolu gösteriyordu.

Sıcak bir akşam Leo, Maya ve Bayan Okafor'la basamaklarda oturdu. Ateşböcekleri etraflarında yumuşak, parıltılı bir geçit töreni gibi yanıp sönüyordu. "Bunu sen yaptın," dedi Bayan Okafor. Leo minik ışıklara baktı ve ön dişleri eksik gülümsemesini gösterdi. "Bunu biz yaptık," dedi. "Birlikte." Ve bütün mahalle karanlıkta yumuşakça parıldadı.